

Tucho a Teutóni: Čo si nový prefekt Dikastéria pre náuku viery DF myslí o Nemecku?

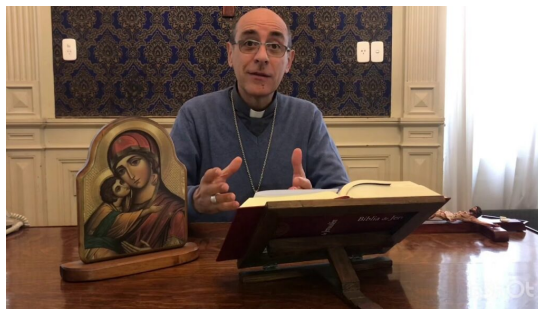
Jozef Duháček

24. júla 2023 ✚ Cirkev ✚ Komentár

Od svojho vymenovania za šéfa doktrínálneho úradu katolíckej Cirkvi, poskytol novozvolený kardinál Víctor Manuel Fernández, v Južnej Amerike známy pod prezývkou Tucho, najmenej 20 rozhovorov. Jedna z tém, na ktoré bol často dopytovaný, je katolícka cirkev v Nemecku. To neprekvapuje, pretože nemecký katolicizmus si naštartovaním „synodálnej cesty“ krajiny v roku 2019 získal pozornosť celého katolíckeho sveta. Táto iniciatíva, ktorá sa formálne skončila v marci tohto roku, spojila nemeckých biskupov a vybraných laikov, aby diskutovali o ďalekosiahlych zmenách katolíckej náuky a praxe.

Účastníci prijali rezolúcie žiadajúce ustanoviť diakonát žien, opätovne preskúmať otázku kňazského celibátu, laické kázanie na omšiach, požehnanie osôb rovnakého pohlavia, revíziu katolíckej sexuálnej morálky a väčšie uznanie „rodovej rozmanitosti“. Snáď najodvážnejší je návrh na vytvorenie permanentného koncilu, či synody z biskupov a laikov so zvrchovanou rozhodovacou právomocou nad nemeckou cirkvou. Ak by bol taký orgán zriadený, stal by sa trvalou inštitucionálnou oporou synodálnej cesty.

Synodálna cesta však v Ríme opakovane narážala na opozíciu, ktorú občas viedol Fernándezov predchodca ako prefekt, kardinál Luis Ladaria Ferrer. Ako reagoval na otázky o Nemecku designovaný kardinál Fernández? A signalizujú jeho komentáre zmenu vatikánskej línie na synodálnej ceste?

Víctor Manuel Fernández

zdroj: youtube.com

Čo povedal

Vo svojom prvom rozhovore, ktorý 5. júla zverejnila španielska webová stránka *InfoVaticana*, Fernández vysvetlil, že od roku 2018 bol príliš zaneprázdnený službou arcibiskupa argentínskej arcidiecézy La Plata a nesledoval synodálny proces veľmi dôsledne.

„Nemci vždy priťahujú pozornosť a počas môjho arcibiskupského pôsobenia som sa požiadavkou na vysviacky žien alebo podobné vecí nezaoberal,“ povedal. „Teraz je,

samozrejme, na mne, aby som to dobehol, vypočul, porozprával sa, poradil sa.“ A dodal, že nemecké hnutie bez bližšieho skúmania nechce šmahom ruky zavrhnúť.

„Raz mi kardinál Ladaria povedal, že dúfa, že tu bude nejaký heretik, ktorý nás prinúti prehĺbiť našu vieru. Táto historická otázka v nás zanechá niečo dobré, hoci možno bude potrebné veci vyladiť, upresniť, a nechať dozrieť,“ povedal Fernández.

V rozhovore zverejnenom o dva dni neskôr na oficiálnom spravodajskom webe nemeckej cirkvi *Katholisch.de* Fernández zdôraznil, že sa potrebuje oboznámiť s požiadavkami synodálnej cesty.

„Pretože z môjho pohľadu by bolo v súčasnosti nerozumné a škodlivé robiť hodnotenia,“ povedal. „Napokon, žil som 12 000 kilometrov ďaleko a ešte som nehovoril so zodpovednými.“

8. júla španielska tlačová agentúra *EFE* citovala Fernándezu, ktorý povedal, že *„Nemci sú dosť bystrí na to, aby neprekročili hranicu“*, pokiaľ ide o jednotu Cirkvi, a že *„na druhej strane mnohí z nich majú legitímne úmysly a dobrú vôľu“*.

V rozhovore pre talianske noviny *La Repubblica* z 9. júla dostal Fernández otázku, či súhlasí s tvrdením synodálnej cesty, že katolícke učenie o sexualite je *„súborom „zákazov“ vzdialených realite“*.

„Vždy existuje riziko, že sa morálka zmení na obyčajné zákazy a to ju určite neurobí príťažlivou ani presvedčivou,“ odpovedal. „Vždy je lepšie ukázať najprv krásu nejakého zámeru, cieľ, ideál, ktorý sa má uskutočniť, hostinu, ktorú nám Boh slúži.“

Fernández potom v rozhovore z 13. júla pre *Rome Reports* povedal, že jeho prístup k synodálnej ceste bude pozostávať z *„počúvania s cieľom pochopiť legitímne zábery za návrhmi a z analýzy rôznych alternatívnych ciest, ktoré môžu aspoň čiastočne odpovedať na obavy“*.

V rozhovore pre španielsku *Alfa y Omega* zo 16. júla povedal: *„Verím, že otázka nemeckej Synodálnej cesty nie je úplne uzavretá, pokiaľ neexistuje odpoveď pre Boží ľud v Nemecku, ktorý požaduje viac skutočného priestoru pre ženy a iné veci, ktorým by nebolo zlé venovať viac pozornosti.“*

V rozhovore uverejnenom v ten istý deň pre španielske internetové noviny *La Gaceta de la Iberosfera* dostal Fernández otázku, kde nakreslí svoje *„červené čiary“*.

„Myslím si, že existujú oprávnené obavy a chcem im lepšie porozumieť,“ odpovedal. „Pokus o vytvorenie synodálneho orgánu, paralelného k Nemeckej biskupskej konferencii alebo ustanoveného nad diecézami, by nebol v súlade s konštitúciou Cirkvi.“

„Okrem toho vieme, že František nemá rád prebujnené štruktúry a vždy vzdoroval tomu, aby sa všetko stalo kánonickou normou. Možno len potrebujú lepšie pochopiť Františkovho ducha. Všetci mu musíme lepšie porozumieť.“

Okrem týchto priamych otázok o Nemecku sa Fernándezu často pýtali na rozhodnutie doktrínálneho dikastéria z roku 2021 o požehnaní osôb rovnakého pohlavia, o ktorom sa mnohí komentátori domnievajú, že bolo namierené proti Nemecku.

Svoju pozíciu v rozhovore pre *The Pillar* zo 17. júla formuloval tak, že „by nebolo zlé „premyslieť si to“, nič viac“.

„Budem sa musieť rozprávať s mnohými ľuďmi a počúvať samotné dikastérium, venovať pozornosť tomu, čo sa objaví na synode (o synodalite) atď.,“ povedal. „Ale – nie nevyhnutne protirečiť tomu, čo hovorí tento dokument, ale možno ho obohatiť a rozšíriť.“

Fernándezových päť krokov

Berúc do úvahy Fernándezove komentáre ako celok, je možné zhrnúť jeho postoj k nemeckej cirkvi nasledovne.

- Po prvé – deklaroval, že ešte nie je úplne informovaný o synodálnej ceste. Je však odhodlaný to podrobne preskúmať, hneď ako v septembri začne svoju službu ako doktrínálny prefekt.
- Po druhé – myslí si, že iniciatíva stelesňuje určité „legitímne“ zámery, konkrétne týkajúce sa rozšírenia úlohy žien v Cirkvi, ale možno aj v iných oblastiach.
- Po tretie – myslí si, že program synodálnej cesty obsahuje prvky, ktoré sú v rozpore so sebachápaním Cirkvi alebo by neviedli k autentickej obnove, ako napríklad permanentný synodálny orgán.
- Po štvrté – verí, že prostredníctvom procesu „počúvania“ bude schopný rozpoznať, čo je v nemeckom hnutí dobré, a potom zvážiť „rôzne alternatívne cesty“ na riešenie obáv, aspoň do istej miery.
- Po piate – je presvedčený, že vodcovia hnutia sú dostatočne „rozumní“ na to, aby nedovolili Cirkvi v Nemecku upadnúť do schizmy.

Zmena alebo žiadna zmena?

Ak to čítame jedným spôsobom, zdá sa, že Fernández signalizuje významnú zmenu v prístupe k synodálnej ceste. Zdá sa šéf vatikánskeho doktrínálneho orgánu už nebude pozeráť na nemeckú iniciatívu primárne s podozrením, ale skôr ako na trochu pomýlené hnutie, ktoré má napriek tomu potenciál inšpirovať k autentickej reforme. Fernández poskytne protagonistom synodálnej cesty spravodlivé vypočutie – niečo, čo im Rím, ako často nariekali, upieral. A urobí to s dôverou, že nemecká iniciatíva nerozdelí Cirkev, pretože ju vedú rozumní ľudia s dobrými úmyslami.

Existuje však aj iný spôsob, ako čítať Fernándezove výroky: zdôraznením ich kontinuity so zavedenou vatikánskou líniou. Zdá sa, že zvolený kardinál napríklad priamo zavrhol „starosť o vysviacku žien alebo podobné veci“ – hlavný prvok nemeckého projektu. V tomto sa Fernández zdá byť zajedno so svojím predchodcom kardinálom Ladariom, ktorý minulý rok v novembri povedal nemeckým biskupom, že texty synodálnej cesty nezodpovedajú cirkevnému učeniu, že kňazská vysviacka je vyhradená pre mužov. Designovaný kardinál tiež vylučuje navrhovaný „synodálny koncil“, ktorý je možno nevyhnutným mechanizmom na zavedenie vízie synodálnej cesty do celej nemeckej cirkvi. V tom tiež nasleduje Ladariu, ktorý v januári podpísal list, že synodálna cesta nemá právomoc zriadiť takýto orgán.

Ale čo Fernándezov záväzok počúvať? Nie je to novinka? Nesľubuje to novú úroveň spolupráce medzi Vatikánom a vodcami synodálnej cesty? Nie nevyhnutne. Hoci Vatikán opakovane zasahoval synodálnym spôsobom, dával si pozor, aby kanály s nemeckými biskupmi zostali otvorené.

Dokonca aj to, čo bolo pravdepodobne najdôslednejším krokom Ríma – odmietnutie synodálneho koncilu – prišlo so sľubom, že „*dikastéria Rímskej kúrie... zostanú vždy otvorené pre pokračovanie rozsiahlejšieho a hlbšieho dialógu*“.

Fernández by sa však mohol snažiť rozísť so súčasnou pozíciou, v ktorej Vatikán diskutuje o synodálnom spôsobe iba s nemeckými biskupmi, bez spolusponzora synodálnej iniciatívy: vplyvného laického *Ústredného výboru nemeckých katolíkov* (ZdK).

Zvolený kardinál by možno chcel mať za stolom aj ZdK. Ale predstavitelia dikastéria by to pravdepodobne odmietli a tvrdili, že by to ešte viac skomplikovalo už aj tak napäté rozhovory.

Užitočná ambivalencia

Po zhrnutí Fernándezových nedávnych komentárov o Nemecku sa *Katholisch.de* rozhodol pre výraz „ambivalentný“. To je výstižné: to, čo doteraz povedal, by mohlo byť rovnako predohrou k novému otvoreniu Vatikánu smerom k synodálnej ceste alebo ďalším snahám o neutralizáciu iniciatívy.

V každom prípade je nepravdepodobné, žeby sa Fernández spoliehal iba na svoj vlastný inštinkt. Pravdepodobne bude nasledovať kurz stanovený pápežom Františkom, ktorý v posledných rokoch kritizoval nemecký projekt s čoraz prísnejšou kritikou.

Hoci je Nemecko často označované za jednu z najväčších položiek na podnose doktrínálneho dikastéria, Fernández možno zistí, že keď sa v polovici septembra usadí vo svojej kancelárii, existujú naliehavejšie problémy.

O niekoľko týždňov neskôr dostane červený klobúk a začne sa synoda o synodalite. Doktrínálny prefekt sa mohol ocitnúť privalený dvojdielnym podujatím, ktoré sa považuje za najvýznamnejšie katolícke zhromaždenie od II. vatikánskeho koncilu. Pri zbežnom posúdení listu pozvaných účastníkov možno očakávať radikálne návrhy podobného rázu, ako priniesla synodálna cesta.

Tá sa zároveň ocitla v podivnom limbe po tom, čo menšina biskupov zablokovala financovanie jeho nástupníckeho orgánu zo spoločnej kasy. Orgán známy ako „synodálny výbor“ by sa mal prvýkrát stretnúť v novembri. Ale aj keď včas zabezpečí alternatívne financovanie, môže sa ukázať byť neschopný realizovať uznesenia synodálnej cesty v celej nemeckej cirkvi.

Bez ohľadu na to, či sa synodálna cesta dostala do slepej uličky alebo sa chystá nabráť nový smer, Fernández bol tento mesiac vo svojich poznámkach opatrný, aby si zachoval priestor konať tak, ako uzná za vhodné. Natíska sa však otázka, či naduté a sebavedomé požiadavky nemeckej cesty neboli len manévrom, ktorý mal vzbudiť obavy tým, že zachádza až príliš ďaleko. Ak by na synode o synodalite delegáti prišli s požiadavkami o chlp umiernenejšími, ako vzniesli Nemci, priniesli by tým toľko potrebné upokojenie potenciálne schizmatickej situácie, ale zároveň by úspešne dosiahli bezproblémové presadenie ďalších bodov svojej progresivistickej agendy.

www.pilarcatholic.com

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/tucho-a-teutoni-co-si-novy-prefekt-dikasteria-pre-nauku-viery-df-mysli-o-nemecku/>